

Brexit

Publicēts: 31.08.2020.

Atjaunināts: 02.03.2021.

Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības process

2020. gada 31. janvārī notika Apvienotās Karalistes (turpmāk – AK) izstāšanās no Eiropas Savienības (turpmāk – ES) jeb breksits.

Lai nodrošinātu sakārtotu izstāšanās procesu, ir noslēgts Izstāšanās līgums, kas regulē tādus būtiskus jautājumus kā pilsoņu tiesības, AK finanšu saistības, kā arī noteica pārejas periodu līdz 2020. gada 31. decembrim. Paralēli norisinājās ES-AK sarunas par nākotnes attiecībām.

2020. gada 30. decembrī EK prezidente un Eiropadomes priekšsēdētājs no vienas puses un AK premjerministrs no otras puses parakstīja nākotnes attiecību vienošanos, kas ietver trīs līgumus:

ES un AK Tirdzniecības un sadarbības līgumu;

ES un AK Līgumu par drošības procedūrām klasificētās informācijas apmaiņai un aizsardzībai;

AK valdības un EURATOM Līgumu par sadarbību kodolenerģijas drošā izmantošanā miermilīgiem mērķiem.

Līgumi tiek provizoriski piemēroti no 2021. gada 1. janvāra, taču tos vēl ir jāratificē Eiropas Parlamentā. Vienlaikus jāatzīmē, ka spēkā esošs ir arī Izstāšanās līgums.

Plašāk par Brexit [Ārlietu ministrijas](#) interneta vietnē.

Turpmāk šajā sadaļā publicēsim aktuālo informāciju saistībā ar gaidāmajām pārmaiņām Finanšu ministrijas kompetencē esošajās jomās.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Lielbritānijas rezidenti (Latvijas nerezidenti) zaudēs tiesības piemērot iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojumus (likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmajā daļā noteiktie atbrīvojumi), kas paredzēti likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un ir garantēti tikai Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidentiem (atsevišķos gadījumos tikai tad, ja nerezidents, būdams citas Eiropas savienības dalībvalsts rezidents vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, Latvijā taksācijas gada laikā guvis vairāk nekā 75 procentus no visiem kopējiem gūtajiem ienākumiem), piemēram:

tiesības uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojumiem atsevišķiem ienākuma veidiem, piemēram, ienākumiem no nekustamā īpašuma atsavināšanas, ja nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā ilgāk nekā 60 mēnešus un vismaz 12 mēnešus pēc kārtas minētajā 60 mēnešu periodā līdz nekustamā īpašuma atsavināšanai bijis maksātāja deklarētā dzīvesvieta, ja ienākums 12 mēnešu laikā pirms vai pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā u.tml.

Tomēr būtiski, ka likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" minētie atbrīvojumi no aplikšanas no nodokļa jāskata saistībā ar to, kāda veida ienākumi vispār ir nerezidenta ar iedzīvotāju ienākuma nodokli aplikamie ienākumi, jo, atšķirībā no rezidentiem, nerezidentiem ar iedzīvotāju ienākuma nodokli aplik tikai noteiktus ienākuma veidus.

Lielbritānijas rezidenti (Latvijas nerezidenti) zaudēs tiesības piemērot iedzīvotāju ienākuma nodokļa neapliekamo minimumu, kas līdz šim bija garantēts, ja nerezidents, būdams citas Eiropas savienības dalībvalsts rezidents vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, Latvijā taksācijas gada laikā guvis vairāk nekā 75 procentus no visiem kopējiem gūtajiem ienākumiem (likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 12.panta otrā daļa).

Lielbritānijas rezidenti (Latvijas nerezidenti) zaudēs tiesības piemērot iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par apgādībā esošu personu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu atvieglojumus personām ar invaliditāti vai politiski represētām personām, kas līdz šim bija garantēts, ja nerezidents, būdams citas Eiropas savienības dalībvalsts rezidents vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, Latvijā taksācijas gada laikā guvis vairāk nekā 75 procentus no visiem kopējiem gūtajiem ienākumiem (likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.panta ceturtā daļa). Minētos atvieglojumus saglabā tiesības piemērot nerezidenti, kuriem tiek izmaksātas saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem piešķirtās pensijas.

Lielbritānijas rezidenti (Latvijas nerezidenti) zaudēs tiesības piemērot iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnotos izdevumus par izglītības un ārstniecības pakalpojumiem, jo šos attaisnotos izdevumus ir tiesīgs piemērot tikai nerezidents, kas, būdams citas Eiropas savienības dalībvalsts rezidents vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, Latvijā taksācijas gada laikā guvis vairāk nekā 75 procentus no visiem kopējiem gūtajiem ienākumiem (likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10. panta trešā un ceturtā daļa).

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Sakarā ar *Brexit* veikti tehniski grozījumi (izņemtas atsauces uz Apvienoto Karalisti) Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma (turpmāk - likums) 1. pielikumā "Eiropas Savienības dalībvalstu sabiedrības, uz kurām attiecināma likuma 1. panta astoņpadsmitā daļa, un šo sabiedrību veidam atbilstošā termiņa oriģinālforma dalībvalstu tiesību aktos" un 2. pielikumā "Eiropas Savienības dalībvalstu sabiedrību ienākuma nodokļi, uz kuru maksātājiem attiecināma likuma 1. panta astoņpadsmitā daļa, un šo nodokļu veidiem atbilstošā termiņa oriģinālforma dalībvalstu tiesību aktos".

Pievienotās vērtības nodoklis

Apvienotā Karaliste, izstājoties no Eiropas Savienības, kļuva par trešo valsti jeb valsti ārpus Eiropas Savienības. Ar izstāšanās brīdi mainījās arī pievienotās vērtības nodokļa piemērošana un muitas procedūras tiek piemērotas atbilstoši valsts statusam. Izņēmums ir Ziemeļīrija, kur darījumos ar precēm arī turpmāk ir piemērojami Eiropas Savienības pievienotās vērtības nodokļa noteikumi.

Vairāk informācijas par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu un muitas aspektiem ir pieejams [VID mājas lapā sadaļā "Breksits"](#) un [Eiropas Komisijas vadlīnijās](#).

Akcīzes nodoklis

Apvienotā Karaliste, izstājoties no Eiropas Savienības, kļūs par trešo valsti jeb ārvalsti, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts. Ar izstāšanās brīdi mainīsies arī akcīzes nodokļa piemērošana un tiks piemērotas muitas procedūras atbilstoši valsts statusam. Izņēmums ir Ziemeļīrija, kur darījumos ar akcīzes precēm arī turpmāk ir piemērojami Eiropas Savienības akcīzes nodokļa noteikumi - akcīzes preču pārvietošana no Eiropas Savienības uz Ziemeļīriju un otrādi tiks uzskatīta par pārvietošanu Eiropas Savienības iekšienē.

Vairāk informācijas par muitas aspektiem un akcīzes nodokļa piemērošanu šajā kontekstā ir pieejama [VID mājas lapā sadaļā "Breksits"](#) un [Eiropas Komisijas vadlīnijās](#).

Muitas lietu joma

Apvienotā Karaliste, izstājoties no Eiropas Savienības, kļuva par trešo valsti jeb valsti ārpus Eiropas Savienības No 2021. gada 1. janvāra visas preces, kas tiek ievestas ES muitas teritorijā no Apvienotās Karalistes vai kuras tiek izvestas no Eiropas Savienības uz Apvienoto Karalisti, ir pakļautas muitas uzraudzībai un kontrolei. Pārvietojot preces uz/no Apvienoto Karalisti, ir jākārto tiesību aktos noteiktās muitas formalitātes.

Izņēmums ir Ziemeļīrija, kur preču pārvietošana no Eiropas Savienības uz Ziemeļīriju un otrādi tiks uzskatīta par pārvietošanu Eiropas Savienības iekšienē un muitas formalitātes nav jākārto.

Vairāk informācijas par muitas jautājumiem ir pieejams [VID mājas lapā sadaļā "Breksits"](#) un [Eiropas Komisijas vadlīnijās](#).

Starptautiskās normas

Tāpat atzīmējam, ka pēc BREXIT kā tiesisks pamats sadarbībai paliks spēkā Latvijas Republikas valdības un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes valdības konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla pieauguma nodokļiem un tās 1996.gada 8.maijā parakstītās papildu vienošanās notas (stājusies spēkā piemērošanai 01.01.1997) un OECD daudzpusējā konvencija par savstarpējo administratīvo palīdzību nodokļu jomā.

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI

[Banku maksājumu un pakalpojumu joma](#)

[Kreditreitingu aģentūru joma](#)

[Muitas joma, ietverot prefenciālo izcelsmi](#)

[Akcīzes joma](#)

[Apdrošināšanas un pārapirošināšanas joma](#)

[Muitas darbinieku intelektuālā īpašuma tiesību īstenošana](#)

[Finanšu instrumentu tirgu joma](#)

[Pēctirdzniecības finanšu pakalpojumu joma](#)

[Importa un eksporta aizliegumu un ierobežojumu, jo īpaši importa un eksporta licenču joma](#)

[Obligātās revīzijas joma](#)

[Pievienotās vērtības nodokļa \(PVN\) joma attiecībā uz precēm](#)

[Pievienotās vērtības nodokļa \(PVN\) joma attiecībā uz pakalpojumiem](#)

Atzīmējam, ka pēc Brexit tāpat paliks spēkā daudzpusējā konvencija nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas novēršanas pasākumu ieviešanai attiecībā uz nodokļu konvencijām, kas Latvijā stājusies spēkā 2020. gada 1. februārī, un, starp citām noteiktām jurisdikcijām, tās līgumslēdzēja puse ir arī Apvienotā Karaliste.

<https://www.fm.gov.lv/lv/brexit>